

κατεβάζω

κατεβάζω, ρ. [από το κατέβασα <κατεβίβασα, αόρ. του αρχ. ρ. καταβιβάζω], κατεβάζω. **1.** προτείνω, παρουσιάζω: «οι φοιτητικές παρατάξεις κατέβασαν διαφορετικές προτάσεις στη γενική τους συνέλευση». **2.** τρώω πάρα πολύ, τρώω μέχρι σκασμού: «αυτός που βλέπεις, κατεβάζει ένα αρνί στην καθισιά». **3.** μεταφέρω κάποιον ή κάτι από την περιφέρεια της πόλης προς το κέντρο: «μια και πάω στο γραφείο μου, μπορώ να σε κατεβάσω και σένα με τ' αυτοκίνητό μου || περίμενε λίγο να μου φέρει ο γιος μου τ' αυτοκίνητο και θα σε κατεβάσω εγώ στο κέντρο». **4.** μεταφέρω κάποιον ή κάτι από τα βόρεια της χώρας προς τα νότια ή από την ενδοχώρα στα παράλια: «πήρα μετάθεση στην Αθήνα και σκέφτομαι πώς θα κατεβάσω απ' τη Θεσσαλονίκη ολόκληρο νοικοκυριό || πρέπει να κατεβάσω το σιτάρι απ' το χωριό στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης». **5.** υποτιμώ: «με κατέβασε πολύ στους δικούς μου μ' αυτά που είπε». **6.** χαλάω τη διάθεση κάποιου: «αφού σε κατεβάζει το άτιμο το ποτό, τι θες και πίνεις τόσο πολύ!». **7.** μειώνω την τιμή ενός αγαθού, κάνω έκπτωση: «κάθε φορά που ψωνίζω απ' τον τάδε, όλο και μου κατεβάζει κάτι απ' το λογαριασμό». **8.** (στη γλώσσα του χαρτοπαιγνίου) κάνω τους απαραίτητους συνδυασμούς στα φύλλα που κρατώ στα χέρια μου και τα αφήνω μπροστά μου στο τραπέζι: «κατέβασα δυο τρίτες». **9.** (για τάβλι) βγάζω πούλι δικό μου από πιασμένο αντίπαλο πούλι ή προωθώ τα πούλια μου προς την αντίπαλη περιοχή: «ευτυχώς που είχα καβαλάρη και τον κατέβασα και δεν ξεπλάκωσα το πούλι του». **10.** (για ποταμούς, ρέματα) παρασύρω με την ορμή μου πολλά και διάφορα αντικείμενα: «μετά τη νεροποντή το ρέμα του Κηφισού κατέβαζε ολόκληρα νοικοκυριά». (Ακολουθούν 101 φρ.)

- αλί που το 'χει η κούτρα του να κατεβάζει ψείρες ή άμα το 'χει η κούτρα του να κατεβάζει ψείρες ή είναι να μην το 'χει η κούτρα του να κατεβάζει ψείρες, βλ. λ. [κούτρα](#).

- ανεβάζει και κατεβάζει ή κατεβάζει κι ανεβάζει, έχει τη δύναμη να καθορίζει τις εξελίξεις σε ένα χώρο ή τόπο: «με τα λεφτά που έχει ο τάδε ανεβάζει και κατεβάζει διοικήσεις || είναι τόσο πλούσιος ο τάδε, που ανεβάζει και κατεβάζει κυβερνήσεις».

- δε φτύνεις τα μπούτια σου να κατεβάσουν μαντζούνια! βλ. λ. [μπούτι](#).

- δεν κατεβάζει η γκλάβα του, βλ. λ. [γκλάβα](#).

- δεν κατεβάζει η κεφάλια του, βλ. λ. [κεφάλια](#).

- δεν κατεβάζει η κόκα του, βλ. λ. [κόκα](#)².

- δεν κατεβάζει η κούτρα του, βλ. λ. [κούτρα](#).

- δεν κατεβάζει ο νους του, βλ. λ. [νους](#).

- δεν κατεβάζει το μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#).

- δεν κατεβάζει το νιονιό του, βλ. λ. [νιονιό](#).

- δεν κατεβάζει το ξερό του, βλ. λ. [ξερό](#).

- εσύ που ξέρεις τα πολλά κι ο νους σου κατεβάζει, λέγεται εισαγωγικά σε άτομο που του ζητάμε να λύσει κάποια απορία μας. (Λαϊκό τραγούδι: **Γιώργο που ξέρεις τα πολλά κι ο νους σου κατεβάζει**, γιατί στα τίμια παιδιά η αγάπη πέφτει σαν φωτιά κι ο πόνος σαν χαλάζι). Από τη συνηθισμένη εισαγωγή διαφόρων αινιγμάτων, όπως π.χ.: εσύ που ξέρεις τα πολλά κι ο νους σου κατεβάζει, ένα καράβι σίδερο πόσες βελόνες βγάζει(:).

- η μαλακία του κατεβάζει ντακότα, βλ. λ. [μαλακία](#).

- θέλει να του κατεβάσουν το φεγγάρι, βλ. λ. [φεγγάρι](#).

- ό,τι βρέξει ας κατεβάσει, βλ. λ. [ό,τι](#).
- κάνει ό,τι κατεβάσει η γκλάβα του, βλ. λ. [γκλάβα](#).
- κάνει ό,τι κατεβάσει η κεφάλα του, βλ. λ. [κεφάλα](#).
- κάνει ό,τι κατεβάσει η κούτρα του, βλ. λ. [κούτρα](#).
- κάνει ό,τι κατεβάσει το κεφάλι του, βλ. λ. [κεφάλι](#).
- κάνει ό,τι κατεβάσει το ξερό του, βλ. λ. [ξερό](#).
- κατεβάζει άντερα (ενν. ο Θεός, ο ουρανός), βλ. λ. [άντερο](#).
- κατεβάζει άντερα (ενν. στη κοιλιά του), βλ. λ. [άντερο](#).
- κατεβάζει η γκλάβα του, βλ. λ. [γκλάβα](#).
- κατεβάζει η κεφάλα του, βλ. λ. [κεφάλα](#).
- κατεβάζει η κόκα του, βλ. λ. [κόκα](#)².
- κατεβάζει η κούτρα του, βλ. λ. [κούτρα](#).
- κατεβάζει θεούς και δαίμονες, βλ. λ. θεός.
- κατεβάζει μπουγάτσι, βλ. λ. [μπουγάτσι](#).
- κατεβάζει ο νους του ή ο νους του κατεβάζει, βλ. λ. [νους](#).
- κατεβάζει παπάδες, βλ. λ. παπάς.
- κατεβάζει ρολά, βλ. λ. ρολό.
- κατεβάζει το κεφάλι του, βλ. λ. [κεφάλι](#).
- κατεβάζει το μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#).
- κατεβάζει το νιονιό του, βλ. λ. [νιονιό](#).
- κατεβάζει το ξερό του, βλ. λ. [ξερό](#).
- κατεβάζω απ' την εξουσία, βλ. λ. [εξουσία](#).
- κατεβάζω απ' το θρόνο (κάποιον), βλ. λ. θρόνος.
- κατεβάζω γάλα, βλ. λ. γάλα.
- κατεβάζω γατοκέφαλα, βλ. λ. γατοκέφαλο.
- κατεβάζω εθνική, βλ. λ. εθνική.
- κατεβάζω ιδέες, βλ. λ. ιδέα.
- κατεβάζω καντήλια, βλ. λ. [καντήλι](#).

- κατεβάζω μια πρόταση ή κατεβάζω την πρόταση, βλ. λ. [πρόταση](#).
- κατεβάζω μούρη ή κατεβάζω τη μούρη ή κατεβάζω τη μούρη μου, βλ. λ. [μούρη](#).
- κατεβάζω μούτρα ή κατεβάζω τα μούτρα ή κατεβάζω τα μούτρα μου, βλ. λ. [μούτρο](#).
- κατεβάζω μπάρα ή κατεβάζω μπάρες, βλ. λ. μπάρα.
- κατεβάζω παροχή, (στη νεοαργκό) βλ. λ. παροχή.
- κατεβάζω πλερέζες, βλ. λ. πλερέζα.
- κατεβάζω σε απεργία, βλ. λ. [απεργία](#).
- κατεβάζω τ' ακουστικό, βλ. λ. [ακουστικό](#).
- κατεβάζω τ' αφτιά ή κατεβάζω τ' αφτιά μου, βλ. λ. αφτί.
- κατεβάζω τα κεπέγκια, βλ. λ. [κεπέγκι](#).
- κατεβάζω τα μάτια ή κατεβάζω στα μάτια μου, βλ. λ. [μάτι](#).
- κατεβάζω τα μούτρα μου έναν πήχη, βλ. λ. μούτρο.
- κατεβάζω τα ρολά, βλ. λ. ρολό.
- κατεβάζω τα στόρια, βλ. λ. [στόρι](#).
- κατεβάζω το σώβρακο ή κατεβάζω το σώβρακό μου ή κατεβάζω τα σώβρακα ή κατεβάζω τα σώβρακά μου, βλ. λ. σώβρακο.
- κατεβάζω ταχύτητα, βλ. λ. ταχύτητα.
- κατεβάζω τη σημαία, βλ. λ. σημαία.
- κατεβάζω τη φωνή, βλ. λ. [φωνή](#).
- κατεβάζω τη φωνή ή κατεβάζω τη φωνή μου, βλ. λ. [φωνή](#).
- κατεβάζω την αγορά, βλ. λ. [αγορά](#).
- κατεβάζω την γκλάβα ή κατεβάζω την γκλάβα μου, βλ. λ. [γκλάβα](#).
- κατεβάζω την μπάρα ή κατεβάζω τις μπάρες, βλ. λ. [μπάρα](#)².
- κατεβάζω την κεφάλα ή κατεβάζω την κεφάλα μου, βλ. λ. [κεφάλα](#).
- κατεβάζω την προβοσκίδα ή κατεβάζω την προβοσκίδα μου, βλ. λ. [προβοσκίδα](#).
- κατεβάζω την τζαμαρία, βλ. λ. [τζαμαρία](#).
- κατεβάζω τις κουρτίνες, βλ. λ. [κουρτίνα](#).
- κατεβάζω το βλέμμα ή κατεβάζω το βλέμμα μου, βλ. λ. [βλέμμα](#).

- κατεβάζω το βρακί ή κατεβάζω το βρακί μου ή κατεβάζω τα βρακιά ή κατεβάζω τα βρακιά μου, βλ. λ. βρακί·
- κατεβάζω το διακόπτη, βλ. λ. [διακόπτης](#)·
- κατεβάζω το επίπεδο, βλ. λ. [επίπεδο](#)·
- κατεβάζω το κεφάλι ή κατεβάζω το κεφάλι μου, βλ. λ. [κεφάλι](#)·
- κατεβάζω το παντελόνι ή κατεβάζω το παντελόνι μου ή κατεβάζω τα παντελόνια ή κατεβάζω τα παντελόνια μου, βλ. λ. [παντελόνι](#)·
- κατεβάζω το τηλέφωνο, βλ. λ. [τηλέφωνο](#)·
- κατεβάζω τον αγλέουρα, βλ. λ. αγλέουρας·
- κατεβάζω τον αμανέ, βλ. λ. [αμανές](#)·
- κατεβάζω τον ουρανό με τ' άστρα, βλ. λ. [ουρανός](#)·
- κατεβάζω τον περίδρομο, βλ. λ. περίδρομο·
- κατεβάζω τον πήχη, βλ. λ. [πήχης](#)·
- κατεβάζω τον τόνο ή κατεβάζω τους τόνους, (ιδίως για συζήτηση), βλ. λ. [τόνος](#)·
- κατεβάζω τον τόνο της φωνής μου, βλ. λ. [φωνή](#)·
- κατεβάζω φαρμάκια, βλ. λ. [φαρμάκι](#)·
- κατεβάζω Χριστοπαναγίες, βλ. λ. [Χριστοπαναγία](#)·
- κατεβάζω Χριστούς και Παναγίες, βλ. λ. Χριστός·
- κατεβάζω ψηφοδέλτιο, βλ. λ. [ψηφοδέλτιο](#)·
- κατέβασε τη μύτη του, βλ. λ. [μύτη](#)·
- μου ζητάει να κατεβάσω τον ουρανό με τ' άστρα, βλ. λ. [ουρανός](#)·
- ο Θεός άλλους ανεβάζει κι άλλους κατεβάζει, βλ. λ. [Θεός](#)·
- ο Θεός σκάλες ανεβάζει και σκάλες κατεβάζει, βλ. λ. [Θεός](#)·
- τ' άσπρα κατεβάζουν τ' άστρα και γκρεμίζουν κάστρα, βλ. λ. [άσπρα](#)·
- τα κατεβάζει απ' το μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- τα κατεβάζει (ενν. τα βρακιά της), δέχεται με ευκολία να υποστεί τη σεξουαλική πράξη: «αποκλείεται να 'ναι η τάδε παρθένα, γιατί, απ' ό,τι ξέρω, τα κατεβάζει από μικρή»·
- τα κατεβάζει (ενν. τα βρακιά του, τα παντελόνια του), ο άντρας για τον οποίο γίνεται λόγος, είναι παθητικός ομοφυλόφιλος, είναι πούστης: «πέσαμε απ' τα σύννεφα μόλις μάθαμε πως ο τάδε τα κατεβάζει»·
- τα κατεβάζω (ενν. τα βρακιά μου, τα πανταλόνια μου) ή το κατεβάζω, (ενν. το βρακί μου, το πανταλόνι μου), αποδέχομαι όλες τις απαιτήσεις κάποιου, υποκύπτω ολοκληρωτικά και ταπεινωτικά σε κάποιον: «τα κατέβασα

για να πάρω ένα κωλοδάνειο απ' την τράπεζα || της έχει τόση αδυναμία, που, ό,τι και να του ζητήσει, τα κατεβάζει αμέσως». Από την εικόνα του παθητικού ομοφυλόφιλου που κατεβάζει τα βρακιά του για να υποστεί τη σεξουαλική πράξη·

- του κατέβασα σαν κοτσύφι, βλ. λ. [κοτσύφι](#)·

- του κατεβάζω μια, χτυπώ κάποιον: «του κατέβασα μια μπάτσα, που είδε τον ουρανό με τ' άστρα». Στην περίπτωση που κρατάμε κάποιο όπλο ή αντικείμενο, αναφέρουμε μαζί το χαρακτηρισμό του χτυπήματος από το όπλο ή το αντικείμενο: «του κατεβάζω μια μαχαιριά || του κατεβάζω μια ξυραφιά || του κατεβάζω μια καρεκλιά κ.λπ.»·

- του κατεβάζω τα μούτρα, βλ. λ. μούτρο·

- του κατεβάζω τη μάπα, βλ. λ. μάπα·

- του κατεβάζω τη μόστρα, βλ. λ. [μόστρα](#)·

- του κατεβάζω την τζαμαρία, βλ. λ. [τζαμαρία](#)·

- του κατεβάζω το μάγουλο, βλ. λ. [μάγουλο](#)·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας